Передсмертні рядки поета й революціонера

Ведучий рубрики **Микола МАНЬКО**, директор Державного історико-культурного заповідника Острога

Тринадцятого (двадцять п'ятого) липня 1826 року в Петропавлівській фортеці імперської столиці Санкт-Петербурга було страчено 5 керівників Декабристського повстання 1825 року. Серед них був російський поет і громадський діяч **Кіндрат Рилєєв**. 29 вересня (18 за старим стилем) виповниться 225 років із дня його народження (1795 р.). Так у річницю загибелі поета-революціонера, ім'я якого (як і його соратників) намагаються ганьбити офіційна влада і пропаганда (зокрема й кінопропаганда) путінської держави – ідейної спадкоємиці царювання Миколи I – хотілося б заздалегідь згадати про цю пам'ятну дату.

Серед декабристів було немало осіб українського походження. Згадаємо хоча б страченого водночас із Рилєєвим **Сергія Муравйова-Апостола** – нащадка гетьмана Війська Запорозького – Данила. Сам Кіндрат Рилєєв був одружений з **Наталією Тевяшовою**, що походила з династії острогозьких козацьких полковників на Східній Слобожанщині. Свою любов до України, до її історії поет-декабрист залишив нам у своїх поемах «Наливайко» (про козацького вождя родом з Острога) і «Войнаровський» (про племінника і соратника гетьмана Мазепи). Його волелюбні рядки надихали покоління борців проти російського царату.

«Известно мне: погибель ждет Того, кто первый восстает

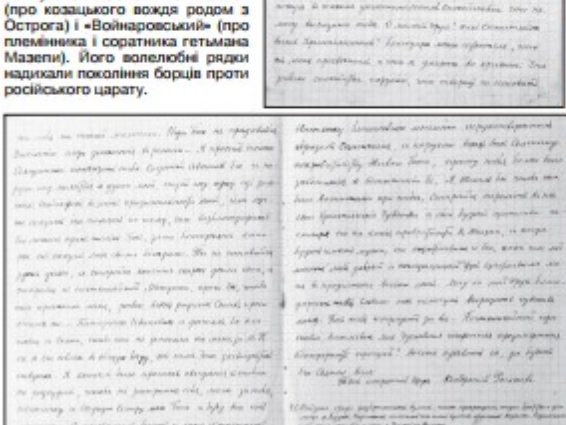

На утеснителей народа, –
Судьба меня уж обрекла.
Но где, скажи, когда была
Без жертв искуплена свобода?
Погибну я за край родной, –
Я это чувствую, я знаю...
И радостно, отец святой,
Свой жребий я благословляю!»
Із поеми «Наливайко».

У фондах Державного історико-культурного заповідника Острога збереглася копія передсмертного листа Кіндрата Рилєєва дружині, згаданій уже Наталі Тевяшовій із козацького роду. Цей лист таємно ходив у списках. Один із них до Острога потрапив, мабуть, через графиню **Антоніну Дмитрівну Блудову** – засновницю Кирило-Мефодіївського братства в нашому місті. Її батько **Дмитро Блудов**, майбутній граф, голова Державної ради і Комітету міністрів Російської Імперії, президент Санкт-Петербурзької академії наук, свого часу близько спілкувався з декабристами у літературних товариствах і гуртках. Але потім опинився по інший бік добра і зла, зайнявши місце діловода Верховного суду над декабристами і склавши обвинувачувальну доповідь за матеріалами цієї справи.

«Бог и Государь решили участь мою: я должен умереть и умереть смертию позорною. Да будет Его святая воля! Мой милый друг, предайся и ты воле Всемогущего, и он утешит тебя. За душу мою молись Богу. Он услышит твои молитвы...

Подивись, мой друг, и в сию самую минуту, когда я занят только тобою и нашею малюткою, я нахожусь в таком утешительном спокойствии, что не могу выразить тебе. О, милый друг, как спасительно быть христианином. Благодарю моего Создателя, что Он меня просветил и что я умираю во Христе...

Прощай! Велят одеваться. Да будет Его святая воля.

Твой истинный друг
К. Рылеев

У меня здесь осталось 530 р. Может быть, тебе отдадут». ■